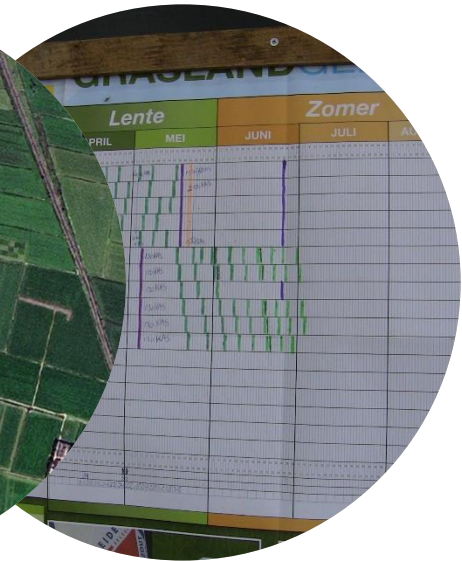

15. Jongvee en beweiding

Samenstellers: Bert Philipssen en Agnes van den Pol-van Dasselaar

December 2018

Weidegang & Diergezondheid

December 2018

Bert Philipsen

Gerrit Hooijer

Gerrit Hegen

Deze diaserie is tot stand gekomen op initiatief van de Stichting Weidegang en de Kenniscoöperatie Veerkracht. Daarnaast hebben veel organisaties input gegeven (voerleveranciers, faculteit Diergeneeskunde, WUR, Schothorst, Gezondheidsdienst). Initiatiefnemers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van het getoonde onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Veterinaire Kenniscoöperatie
voor de Melkveehouderij U.A.

Leeswijzer en disclaimer

- Opbouw totale presentatie:
 - I: Beweidingsplan verschillende diergroepen (jongvee) (deze presentatie)
 - II: Randvoorwaarden
 - (Ruw)voermanagement irt
weiden
 - III: Aandoeningen en infecties
 - IV: Overige onderwerpen
 - Alternatieve concepten
 - Jongvee in natuurgebieden

- Weidegang is uitgangspunt!
- Op veel onderdelen zou best uitgebreider en meer genuanceerd ingegaan kunnen worden
- → tekst heeft altijd relatie met bedrijven met weidegang

I Diergroepen Beweidingsplan

- Beweiding algemeen
- 4 diergroepen
 - *Kalveren (deze presentatie)*
 - *Pinken (deze presentatie)*
 - Melkgevende dieren
 - Droge koeien en hoog drachtige pinken
- Trits van onderwerpen
 - A. Behoefte (ds-opname, VEM/RE)
 - B. Beweidingsstelsiem
 - C. Tjdstip + periode weiden
 - D. Preventie parasieten

Doel weiden jongvee

- Een goed weidende melkveestapel
- Gewenning leren vreten, drinken, draad etc.
- Goede groei en ontwikkeling
- Goede (gezonde) weerstandsopbouw voor maagdarmwormen en longwormen

Leeftijd (mnd)	LG (kg)	Hoogte-Maat (cm)	Borst-omvang (cm)	BCS	Groei /dag (gram)	DS opname /dag (kg)	VEM behoefte (VEM/d)	Extra VEM weiden 10% (VEM/d)	DVE (g/dag)	VEM/kg DS	RE/kg DS	Bestendig deel v/h RE (%)
0	45		80		850							
2	85		95		850	3	2500	250	195	950	190	55
4	140	104	115	2,5-3	950	4	3200	320	225	900	185	50
6	195	112	130	2,5-3	950	5,50	4200	420	250	850	180	50
8	260	119	140	2,5-3	950	6	4600	460	270	850	170	45
10	320	125	150	2,5-3	900	6,50	5000	500	290	850	160	45
12	370	130	160	2,5-3	850	7,25	5500	550	310	850	160	40
14	420	134	170	2,75- 3,25	800	7,75	6000	600	330	850	160	35
16	465	137	175	2,75- 3,25	700	8,25	6500	650	350	850	150	20
18	505	139,5	180	2,75- 3,25	700	9	7000	700	375	850	150	20
20	540	142	185	3,5	700	9,5	7500	750	435	850	150	20
22	572-602 (incl. kalf)	143,5	190	3,5	500 (excl. kalf)	10	7750	750	485	850	150	15
24	600-670 (incl. kalf)	145	195	3,5	150 (excl. kalf)	10,5	8000	800	485	850	160	15

A: Behoefte

30 stuks jongvee 4-12 mnd

Leef tijd	Opname kg ds	30 dier per dag	Dgn omw	Bruto behoefte	Inschaar aanbod	Perc (ha)	STW (ha)	Kracht voer
4	4	120	14	2016	1500	1.1	2.9	2*
6	5.5	175	14	2940	1500	1.6	4.2	1
8	6	180	14	3024	1500	1.6	4.3	1
10	6.5	195	14	3276	1500	1.8	4.7	-
12	7.25	220	14	3696	1500	2.0	5.3	-

Omweiden = 1500 aanbod + 350 kg ds gestoorde bijgroei (25 kgds / ha) = 1850 aanbod /ha per 14 dgn. Bruto behoefte is incl 20% weideverliezen.
 Standweiden = 50 kg ds groei in 14 dagen = 700 kg ds aanbod/ha per 14 dgn
 Omweiden inscharen max 1500 kg ds , gem groei 50 (gestoorde bijgroei 25)

* Met voldoende bestendig eiwit

A: Behoefte

10 stuks jongvee 4-12 mnd

Leef tijd	Opname kg ds	10 dier per dag	Dgn omw	Bruto behoefte	Inschaar aanbod	Perc (ha)	STW (ha)	Kracht voer
4	4	40	14	672	1500	0.4	1	2*
6	5.5	58	14	974	1500	0.5	1.4	1
8	6	60	14	1008	1500	0.5	1.5	1
10	6.5	65	14	1092	1500	0.6	1.6	-
12	7.25	73	14	1226	1500	0.7	1.8	-

Omweiden = 1500 aanbod + 350 kg ds gestoorde bijgroei (25 kgds / ha) = 1850 aanbod /ha per 14 dgn. Bruto behoefte is incl 20% weideverliezen.

Standweiden = 50 kg ds groei in 14 dagen = 700 kg ds aanbod/ha per 14 dgn

Omweiden inscharen max 1500 kg ds , gem groei 50 (gestoorde bijgroei 25)

* Met voldoende bestendig eiwit

Beweiding jongvee 4-9-12 mnd

B Beweidingsstelsel

- Voorkeur heeft omweiden 14 dagen op etgroen
- Nadat dieren eerst een maand op 'besmet' land gelopen hebben.
- Aantal percelen nodig:
 - 4 bij 14 dgn omweiden, 3 bij 3 weeks standweiden
 - Tekening erbij (GGK en plattegrond)
- Bemesting:
 - Geen drijfmest voor het weiden
- Van de 40 dieren weiden eerst de kalveren van april tot 1 januari (40 maal 12/8) = ca 25-30 kalveren. Weiden tot aan insemineren, lft gem. 10 mnd.
Groep I
- Van de 40 dieren weiden later in de zomer de kalveren van 1 januari tot en met april = 10-15 kalveren. Met een gemiddelde leeftijd van 6 maanden.
Groep II

Beweiding jongvee 4-9-12 mnd

C Wanneer en waar weiden?

- Eerst een maand op 'besmet' en geweid land.
- Daarna omweiden op etgroen, maar percelen die afgelopen jaren geweid zijn
- Weiden vanaf april tot max half september
- Goede kwaliteit gras aanbieden
- Minimaal 8 weken, dag en nacht weiden
- Bijvoeding goed organiseren tot 8 maanden
- Evt vanuit stal, altijd 'dicht' bij huis?! (liefst geen kalverweide)
- 2^e groep kalveren vanaf 3 maanden weiden voor voldoende immuniteitsopbouw.
- Eerste keer buiten? Zeer geleidelijk laten wennen aan licht, ruimte en draad. En leren drinken.

Beweiding jongvee 4-9-12 mnd

D Preventie (parasieten)

- Doel is immuniteitsopbouw en groei!
- Strategieën:
 - 1 Longwormen enten en maagdarmwormen monitoren
 - 2 Longwormen en maagdarmwormen monitoren en (op tijd) achteraf curatief behandelen
 - Zie ook deel III (ziekten en aandoeningen in 14. Diergezondheid en beweiding)
- Vliegenbestrijding middels...(pour on, oorflappen)
- Mineralenvoorziening middels krachtvoer op peil

A: Behoefte

30 stuks jongvee 12-24 mnd

Leef tijd	Opname	30 dieren	Dagen omweiden	Bruto behoefte	inscharen	Perceel (ha)	STW (ha)
12	7.25	220	7	1848	1700	1.0	5.3
14	7.75	230	7	1932	1700	1.0	5.5
16	8.25	250	7	2100	1700	1.1	6
18	9	270	7	2268	1700	1.2	6.5
20	9.5	285	7	2394	1700	1.3	6.8
22	10	300	7	2520	1700	1.3	7.2
24	10.5	315	7	2646	1700	1.4	7.6

Omweiden = 1700 aanbod + 175 kg ds gestoorde bijgroei (25 kgds / ha) = 1875 aanbod/ha per 7 dgn Beweidingsverlies 20%

Standweiden = 50 kg ds groei in 7 dagen = 350 kg ds aanbod/ha per 7 dgn

Omweiden inscharen max 1700 kg ds , gem groei 50 (gestoorde bijgroei 25)

A: Behoefte

10 stuks jongvee 12-24 mnd

Leef tijd	Opname	10 dieren	Dagen omweiden	Bruto behoefte	inscharen	Perceel (ha)	STW (ha)
12	7.25	73	7	613	1700	0.3	1.8
14	7.75	78	7	655	1700	0.3	1.9
16	8.25	83	7	698	1700	0.4	2
18	9	90	7	756	1700	0.4	2.2
20	9.5	95	7	798	1700	0.4	2.3
22	10	100	7	840	1700	0.4	2.4
24	10.5	105	7	882	1700	0.5	2.5

Omweiden = 1700 aanbod + 175 kg ds gestoorde bijgroei (25 kgds / ha) = 1875 aanbod/ha per 7 dgn Beweidingsverlies 20%

Standweiden = 50 kg ds groei in 7 dagen = 350 kg ds aanbod/ha per 7 dgn

Omweiden inscharen max 1700 kg ds , gem groei 50 (gestoorde bijgroei 25)

Beweiding jongvee 12-24 mnd

B Beweidingsysteem

- Voorkeur heeft omweiden 7 dagen (2 x weiden, 1 x maaien)
- 2^e jaar weidegang kan ook naweiden of standweiden
- Aantal percelen nodig:
 - 6 percelen bij 7 daags omweiden , 3 bij 3 weeks standweiden
 - Tekening erbij (GGK en plattegrond)
- Bemesting:
 - Bemestingsadvies volgen. Let op te hoog ruw eiwit.
 - Liefst geen dierlijke mest voor het weiden
- In praktijk drachtige dieren samen weiden. Gemiddeld 18 mnd oud. Aantal dieren is dan ca 30 stuks.
- Eventueel kunnen 20 stuks pinken en 10 hoog drachtige pinken ook samen weiden met FO droge koeien

Beweiding jongvee 12-24 mnd

C Wanneer en waar weiden?

- Weiden kan het hele jaar, vanaf april tot einde seizoen, mits er voldoende gras beschikbaar is.
- Minimaal 6 weken én dan dag en nacht weiden
- Kan heel goed op een veldkavel. Periode insemineren is maatwerk.
 - A. Op stal tijdens inseminatieperiode en drachtig weer naar buiten
 - B. Pinkenstier in de wei bij pinken
 - C. Tochtige dieren ophalen
- Hoog drachtige pinken tot 6 weken voor afkalven bij pinken
- Voldoende graskwaliteit, maar kan ook natuurgebied zijn
- Eerste keer buiten? Zeer geleidelijk laten wennen aan licht, ruimte en draad. En leren drinken.
- Groepsindeling kan in combinatie met droge koeien (FO)

Beweiding jongvee 12-24 mnd

D Preventie (parasieten)

- Doel is immuniteitsopbouw (en behoud) en groei.
- Strategieën:
 - Afhankelijk eerste jaar/tweede jaar weiden
 - Zie deel III (ziekten en aandoeningen in 14. Diergezondheid en beweiding)
- Leverbot voorkomen door juiste percelen kiezen of behandelen na opstallen (na half augustus niet meer op leverbotgevaarlijke percelen, weten welke percelen dat zijn).
- Vliegenbestrijding
 - Middels 2 oorflappen per dier (ook werkzaam tegen knutten)
 - Middels Pour on
- Mineralenvoorziening?
 - Voldoende reserve voor start weideseizoen
 - Een boost als dieren weer op stal komen
 - Eventueel gericht inzetten van bolus tijdens beweiding

Alternatief concept: Beweiding jongvee in 2 groepen

- Geboren tussen juni en november vorig jaar
 - Weiden als kalf (9 – 12 mnd)
 - Minimaal 6 weken
 - Voor half september opstallen
 - Volgend jaar tweede jaar weiden als aparte groep
- Geboren tussen december en mei, laatste half jaar
 - Weiden als drachtige pink (15 – 24 mnd)
 - Weiden tot einde seizoen
 - Hoogdrachtige dieren 1 oktober opstallen

Aanwijzingen voor ouder jongvee in natuurgebieden

- ‘Ervaren’ graasdieren, vanuit eerdere jaren
- Voldoende grasaanbod
- Dagelijkse controle dieren en opname
- Goede mineralenstatus nodig
- Preventie parasieten extra aandacht
- Goede (zoet)water drinkwatervoorziening
- Voor 1 september opstallen

Deze diaserie is samengesteld in het kader van het project WURKS-beweiding door Wageningen Livestock Research. Onze dank gaat uit naar allen die materiaal aangeleverd hebben voor deze dia's. De samenstellers hebben hun uiterste best gedaan om juiste en actuele informatie te plaatsen. Wageningen Livestock Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van het getoonde onderzoek of de toepassing van de adviezen.

